

«МОЛОДЕ МИСТЕЦТВО» УКРАЇНИ

Проблеми реалізації творчого потенціалу випускників мистецьких вишів

Олена АККАШ

науковий співробітник ІПСМ

МОРАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ МИТЦЯ НА ПЕРЕТИНІ КОМУНІКАТИВНОЇ ЕТИКИ ТА ТЕОРІЇ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА

На сучасному етапі розвитку соціокультурного поля людської діяльності відбувається зміна місця функції морально-ціннісного компонента в суспільній, індивідуальній науковій та мистецькій творчості. За умов транзитивного стану суспільного життя моральні важелі та цінності переходять у стан сутнісних умов та засад наукової та мистецької творчості та щоразу конкретизуються в контекстуальних результатах наукових гуманітарних досліджень та створенні художніх артефактів та мистецьких подій.

Зміна ролі, функцій та загальносуспільних засад мистецької та наукової діяльності та їхня взаємодія є закономірним та взаємообумовленим процесом на сучасному етапі розвитку новоевропейської культури та, зокрема, української. Результатом цього процесу є зародження нової типології та форм їхніх взаємовідносин як гетерогенного руху опанування життєвої реальності.

Відбувається розмиття непохитних раніше меж між науково-раціональним способом світосприйняття та естетично-образним, що виражається в зародженні тимчасових плінних форм думки та практико-культурних утворень. Ці темпоральні ситуативні конфігурації

є зовнішнім проявом нового модусу інтерсуб'єктивності, що характеризує співвіднесення взаємодії гуманітарної наукової думки та сучасного мистецтва, адже класичні поняття «монологічність», «діалогічність», «полілогічність» або широко вживане (дуже часто без розуміння етіології, відтак змісту) «дискурс» не відображають специфіки та сутності переплетіння наукової думки та сучасного мистецтва, що стає особливо очевидним після глобальних світових сплесків

Морально-етична складова творчості митця та науковця не зменшує своєї важливості, незважаючи на тенденції кінця минулого тисячоліття та заклики до відстороненості, незаангажованості, а навпаки стає посиленою домінантою спільної творчої діяльності митця та науковця при трансляції та створенні культурних цінностей, при їхній ієрархізації за важливістю, реконструкції минулого та будівництві проєктивних культурних засад життя спільноти. Відповідальність творчої особистості не елімінується із відсутністю державно-інституціонального примусу, а набуває рис внутрішнього регулятивного чинника, який вже в процесі творчості опосередковується різними зовнішніми чинниками (свободою актуальних можливостей) та гнучкою взаємодією мистецтва та гуманітарної науки як форм суспільної свідомості.

Сучасна соціокультурна реальність вимагає нового теоретичного осмислення, формування та обґрунтування категорії моральної відповідальності як внутрішньої надихаючої сили творчого процесу, та, водночас, центральної категорії етики комунікативного процесу у західноєвропейській інтерпретації, відповідно до зміни умов у суспільстві, яке вийшло на якісно новий рівень культуротворчого процесу у другій декаді XXI століття.

Відповідальність об'єднує наскрізні ціннісні світоглядні домінанти наукової, художньої творчості та громадської діяльності у новітню добу; визначає їхнє формування та становлення, що дозволяє з'ясувати витоки та сутність радикальних зрушень на рівні засад та проявів соціокультурного життя.